

Megjelenik e lap minden Vasárnap és Csütörtökön. Előfizetnek minden cs. k. postahivatalnál, e lapok kiadó hivatalához czimzendő levelekben. Ára évenként 3, fél évre 6, évre 12 pengő forint.

A lap szellemi ügyeit illető közlemények a szerkesztőséghez utasítandók.

SZERKESZTOI SZÁLLÁS:

A Szentegyházutcában, a Kendefi háznál, 487. szám alatt.

KOLOZSVÁRI KÖZLÖNY

(HARMADIK ÉVI FOLYAM.)

Hirdetések minden négy hasábol egy sor után 4 pkrét közzétételnek; folytonos hirdetésekért illő pte elengedtetik. Mindenik hirdetésre 15 pkr belyegdj előre bevezetendő.

A lap anyagi ügyeit érdeklők: u. m. előfizetés, hirdetések, reklamatok sat. a kiadó-hivatalhoz utasítandók.

KIADÓ-HIVATAL:

A Középutczában, STEIN könyvkereskedésében.

HAJDAN ÉS MOST.

Arra, hogy az emberek kitüntetését állandó nyerjenek; hajdan úgy mint most érdemeket kellett szerezni, s ha kitüntetésnek értjük azt, a mi bennünket mások felébe helyez, úgy azt csak úgy érdemeltük, ha azoknak is használhatunk, kiknek fölébe helyezte végzetünk.

Régen midőn az erkölcsi jogról szó nem volt, az erősebbnek volt több joga, mert ő tudta leginkább kivívni; a kard éle a paizs ereje ott álltak, hol most a toll, s a tudomány.

Ez a nyers erő kora volt, azonban ennek hátrálnia kellett a lőpor, a vakság, a sajtó előtt; e két találmány úgy szólva erőt teremtet, helyesebben kifejezve általános szokás változást idézett elő, a rabló váracskok semmisséggé enyésztek, s legfeljebb lakhelyekül voltak használva. A sajtó által a harcz-téren kívül sok más nagy tér ált elő, hol kitüntetés és babérokat lehetett aratni.

Mentől hátrább maradt az a kor, mentől inkább közelgünk mai századunkhoz, annál inkább látjuk e változást.

Szelidebb korunkban az emberek, s azok érdekei szorosab kapcsolatban fűződtek össze, s most már, hogy harcz legyen, nem elég egyes serts, mert a béke ohaja mindenki szívébe be van vésve; a béke ohaja, mely nélkül se jólét, se előhaladás nincs. Azonban kezdetemtől igen messze eltértek: az érdem jutalmul állott elő hajdan mint kitüntetés a nemesség, s ha már úgy vesszük, úgy azoknak, kik ezen előjogokkal saját érdemeik után éltek, utódaikra is át ruházták, úgy ezen utódoknak is kötelezettségei voltak, — a nemesség kötelez, mondja a francia; s ez alatt azt érti, hogy kinek a sors azt a kedvezményt adta, hogy nevelésben részesüljön, s kinek ősei jó példával mentek elől: annak többet kell tenni, mert többet tehet, s mert többet várnak tőle.

A pénz nemesség csak ephemer, s állandósulni nem fog soha, mert ez félig-meddig az ökoljognak lenne vissza-állítása;

mert az, hogy valaki gazdag, még nem ok tiszteletre; ez szép egyéni szerencse; de tisztelet tárgya csak akkor lesz, ha a közért is tesz és áldoz.

Tökéletes egyenlőség se lesz soha, mert nem is lehet, addigig emberek vannak, míg jók és rosszak, míg pazarok és gyűjtők lesznek; s csak az a kérdés, ki leszen hát kitüntetésben részesült? Növekedés szerinti azok kik hazánknak, álladalmunknak használnak, kik a köztől bár miként előmozdítják, s igekeznek boldogítani a földetke azon részecskéjét, melyhez sorsuk köti.

A boldogításnak sok módja van, s hivatala bár mire is mindenki van.

Közleg a kor, midőn hazánk is Europa többi részével összeköttetésbe jön vasút által, midőn rosz utainkat jobbak váltják fel, midőn az ipar labra kap, — ázsiai, hogy úgy szóljak, vadságunk eloszlik; s akkor is nemes, valódi nemes lesz az, ki a mint tőle kitelik, haladni igyekszik.

B. B.

BELFÖLDI LEVELEZÉS.

A n.-enyedi ev. ref. egyház-megyéből. — Ezen egyház-megyének múlt hó 31-dikén s a folyó 1-jén közszinatot megelőző törvényszabta rész. zsinatja tartatott a sz.-mihályfalvi egyházban, egyik tisztelt gondnok t. Szilágyi Pál ur házában. A gyűlés tárgyait, melyek a vallásos élet és nevelésügy szent érdekében fontossággal bírnak, közudomásra juttatni kedves kötelességemnek ismerem.

A gyűlés istentisztelettel kezdődött. T. Benedek Dénes lőrinczrevel lelkész, Solt. 37. r. 3. verséből bevén alapigéit, üdvös tanítást tartott az Istenben vetett bizalomról, minden írás nélkül jól előadva. Templomozás után t. esperes Basa Mihály, — főgondnok mélt. Tiszta László és algonok t. Szilágyi Pál urak színté az egész egyház-megyei papság jelenlétében, ily szellemi beszéddel nyitá meg a gyűlést: „Alig volt valaha idő, melyben nagyobb s fontosabb életkérdések megfjtése állott volna, mint jelenleg előttünk. A lankadozó vallásos életet élénkíteni, a pangó nevelési ügyet emelni, s figyelmünket a jövőre függeszteni mulhatlan kötelességünk. Az akadályok, melyek útunkban nyúzógnak, nagyok, de nem legyőzhetlenek. Ha e czélt megközelíteni akarjuk, kövessük az első apostolok példáját és buzgalmat, mint hajdan ok,

ugy mi is legyünk egyenlő akarattal, mert a szent lélek csak ott működik, hol a szellemi és erkölcsi erők ugyanazon szent célra egyesülnek. Ily közremunkálás, ily buzgalom mellett az ég áldása nem fog kimaradni! Ezután felolvastott a főszót. h. püspök ur N.-Enyeden tartandó közszinatot összehívó tartalomdus főpásztori levele, aztán a mélt. főegyházi tanács leirata, miszerint mélt. Tiszta László ur főgondnoknak nevezetett ki, kit esperes atyánkia az egyház-megye nevében lelkes szavakkal idvezelve, a tiszt. főgondnok ur azzal viszonzta: „hogy az iránta tanusított közbizalmat s felsőbb kinevezést azáltal kívánja megérdemelni, hogy minden erejét ezen egyház javára törekszik fordítani. 3) Olvastott a mélt. főtanács leirata, miszerint a r. zsinat arról értesített, hogy a közszinatra kinevezendő követek felajánlása nem lévén gyakorlatban, azokat mint eddig, úgy ezután is a fő-egyház-tanács nevezendi ki. Tudásul vétezt azon megjegyzéssel, hogy ezen r. zsinat a felajánlást az ezen egyház-megyében lévő jöltévkö iránti hálás kötey érzetéből tette. 4) Olvastott a magas kormány ismétlési tanítás s népiskolákra vonatkozó rendelete, mely minden üdvös volta s a magaslos eszmék elismerése mellett is kivételten s a nép viszonyaihoz nem alkalmazható. A meny nyíben tehát ez autonomiánkkal össze nem fér, s kivételése az akadályok miatt megtörik, fölterjesztés tételik a közszinathoz; és 5) esperes atyánkia a közgyűlést, az erők egyesítését arra hívja fel, miképp anyagi állásunkon kell javítani, mivel ennek emelkedése szellemi s erkölcsi létünk szebbre fejlődését feltételezi. Ha ez nem történik, templomaink roskadozó, iskoláink tovább is sinló állapotban maradnak. E tekintetben esperes atyánkia a czélt elősegítő adatok összeállításával megbízatván, elnökléte alatt a mélt. gondnok urakból és egyh.-rendből egy bizottmányt nevezetett ki, mely koronkint összeülvén, az egyházak javának czélszerűbb kezelését, jövedelmeknek szaporítását elintézi és eszközli, a hol pedig a szükség sürgeti, ki fog szállni s jelenlétével a buzgalom ébresztése által a szellemi és erkölcsi életnek lendületet adand. Azt hisszük, hogy ezen intézkedés, ha az illetők a nehézségek röög útján el nem lankadnak, sok üdvös magvat fog elhinteni a kicsirázás reménye alatt. *) 6) Olvastott az abrudbányai egyháznak magas a kormány kegyes engedélye mellett összerombolt temploma fölépítésére segélyt kéro felhívása. Esperes atyánkia megbízatott minden egyházakba aláírási izek küldésére, és hogy ezen vallási és nemzeti tekintetben fontos ügy gyámolítására mind a gyű-

*) Követésre méltó intézkedés.

Szerk.

lekezeteket, mind a hivatelt hathatósan serkentse. 7) A közszinat tartását elintéző bizottmány előterve beadatván, ennek nyomán intézkedések tételtek, mind a fő szót. h. püspök ur illő elfogadására, mind a közszinat innepélyének rendezésére. 8) A methnai lelkész még a muh r. zsinaton azon jelentést tette, hogy már is szép számba növekedett hiveinek hátránya nélkül a cseszei leány-egyházban lelki vigasztalását nem folytathatja, kérvén ennek máshoz csatoltatását. Ezen jog a közszinatot illetvén, oda fog fölterjesztetni azon ajánlással, hogy a m.-decsei legközelebbi egyházhöz lehetne kapcsolandó. 9) Az özvegy-árva-intézettről számadás átvizsgálta, örömmel tapasztaltatott, hogy ámbár az, az események dúlásával szinte egészen elpusztult, de jó és hü kezelés és ellenőrség alatt kielégítő gyarapodásnak örvend. 10) A csekelati egyház még a múlt év teli hónapjaiban esperesi engedély mellett szoros ellenőrködé alatt erdejéből oly czéllal adott el fákat, hogy ezeknek árából romlott templomát mulhatlanul ki fogja javítani. Ezen pénz a r. zsinat határozatából ellenőrköddő bizott. ifj. Szász József kezénél hagyatott rendes határozás mellett, hogy szükség esetében töstént felkapható legyen. Most kéri az egyház képviselői kezökbe adatását. Mihelyt komoly és elhatározott lépéseket tesznek a felfejtett fontos czél létesítésére, azonnal kamatjával együtt kiadatni rendeltetett.

Ezen gyűlésnek több fontos tárgyai is voltak, melyekről most halgatva azt jegyzem meg: a tanácskozásban higgadság, élénkség, mérséklet, a nyilatkozatokban közjóratörékvés, beku-lénység, hasznos egyetemes mutakozott s az apostoli első pelda mintaut szolgalt.

Végül leghálásabb köszönetet nyilvánítok lelkész társaim nevében, t. gondnok Szilágyi Pál urnak s tisztelt kedves nejének, kik minket ur házokba fogadva, vendégszeretöleg elláttak. Isten áldja meg s éltesse sokáig a val-lás és emberiség javára.

r. l.

Magyarlápós, májushó, 1858. — Estve érkeztem ide, másnap első foglalatosságom volt a rég nem látott mezővárost szemügyre venni; feltűnt előtem a piacz egyik részére felhalmozott épületi kö, kérdem tehát egy elmenőtől, mi lesz ebből? Felelet: egy emeletes iskola, és ki a jöltévköleg gondoskodó vagy szervező? a járási főnök Mitchievich ur. Mintegy pépileg nyultam kalapomhoz, tiszteletül a derek ferlu irányában, kinek köszönetül e város derek hidját, a Nagybányának vivő jó töltött útját, ki most idegen letére, ezen nyomorult hán és vidék fiaiban, a miveltseget megalapítai és a tanítási nemes czélt annyi buzgósággal felkarolni igyekszik, főleg oly helységben, hol az

Némethi Balázs.

1604.

I.

Késő ősszel nagy-kereki várban
Örvendi Pál van nagy busulásban...
S magának is bár reménye
Vagyon immár halófélbe:
Vitéznek váltig csak azt mondja:
Van még mi ránk Bocskainak gondja!

Alkonyodik... jár az óra hatra...
S Kerekinek most kel az ó napja;
Ostromzárat felbontani
Eljött, eljött a Bocskai!...
Vívóserg szörnyű szégyenére, —
Örvendi Pál örvendezésére.

Hajnalodik, harmatozik...
Harczok kurtje harsadozik...
Nagy bajszos, buzogányos
Hajdu kapitányok
Vezelik a
Vitéz gyalogságot.

Hej Némethi, hej Lippai,
Bocskainak jó hadnagyai!
Hajduhősök!... itt az idő
Hogy megmuta ssátok:
Hadszerencse
Mosolyog-e rátko?!

— Ágyuiknak ropogása:
Meghántott ég haragvása...
Harczadőrej közt, ágyufüstben

Zordon hajduk várnak
Parancsára
Némethi Balásznak.

S jön Bocskai hirlovagja:

„Balázs vezér nosza, rajta!”

„Nosza rajta hajdu-népek

Disze java bátra!

Küzdelemben

Ne maradjunk hátra!

Elő, elő harczelelő

Piros zászlót, gyorsan elő!

Vörös vértől vörösebb lesz

Lengedező selyme...

Légy velünk oh

Szép hazánk szerelmel!”

Messze zúg a hadrobogás,

Messze döng a lódobogás...

A két sereg: két bús felleg

Összecsalánása,

Egybezöndült

Viharok sírása...

— Elzöngjem a kardcsatlogást?

Egetverő sivalkodást?

Némethinek s vitézinek

Győztes rohanását?

Kereki-vár

Fölzabadulását?...

Nem zengem el: kobzom hurja

Az örömtől megszokadna!

... Balázs vezér ellenhadat

Addig vágta ölte:

Nagy-Váradát ötven ember

Jutott el belőle. *)

*) Historiái tény.

Van nagy öröm a kereki várban, —
Örvend a sziv jó Örvendi Pálban,
Ott Bocskai, vasmarkába
Örvendinek kezét rázza...
S nagy vidáman, derült arcczal mondja:
Van még rátko Bocskainak gondja!!

(Folytatjuk.)

Thali Kálmán.

KÖNYVISMERTETÉS.

„Eredeti történelmi adatok” szerkeszti és kiadja gróf Mikó Imre III. kötet. Kolozsvárt Stein bizománya 1858.

Hazai történelmünk barátai ez alkalommal III. kötetet veszik azon felettebb idves vállalatnak, melynek czélja a hazai történet még ismeretlen kűköinek közrebecsalásával, azon viszontagságos idők történetiratainak útját egyengetni; melyek nemzetünk felett annyi zivatarral vonultak át, hogy nemzeti erélyünk, sajátságunk s életképességünk mellett, valóban az isteni gondviselésnek is lehet köszönetünk, hogy évezreden át még mindig kellő fényben ragyoghat a magyar neve Erdély bérezei közt.

Határfalet képezzén hazánk a civilisált Európának, mindig első küzdötte a kereszténység harczeit a berohanó pogányok ellen; s talán helyzetünk lesz még évezredeken át időszakonként megküzdni az éjszokról, keletről, Európára törő bárbarismussal.

E helyzet rejté és rejtí magában gyakori pusztulásunkat; de e helyzet is serkenti időszakonként nyugoti és közép Európa népeit s dynastiát a magyar nép sorsa iránti részvételre, s nevünknek nemzetünknek becsülésére.

E helyzetnek köszönhetjük főként közép Európa régi rokonszenvét irányunkban, melynek éppen az ismertetés alá vett könyv 123-ik

lapján láthatni egy fényes adatát, mely szerint midőn Rudolf császár visszavonni akarván a Bocskaival kötött kiegyezkedési pontokat, a magyar nemzet ellen a romai császári birodalom államaitól fegyveres erőt kért: ezek a következő választ adták.

1. Imperium nunquam arma tulit in hungaros.

2. Num quid oppugnabimus Hungariam, antemurale Christianitatis?

3. Violenta media contra hungaros nunquam valebunt.

4. Fidem datam esse servandum cuilibet, etiam gentiles sanxerunt.

Szinte mondhatni, hogy Rudolf császár koráig be volt valva, s el volt ismerve a magyar nemzetség oly fontos hivatása, s nemzetünk a népek szövetsége közt azon tekintélyben állt, melyet egy ily életre való elem méltán megérdemelt; mert bizonyosan mind a török, tatár, mind a lengyel, orosz, oláh ősi mozgalmaknak egészen más eredményei lettek volna Európára, és még lehetnének — ha nemzetünk a gondviselés magas czéljai végett nem alapította volna meg ujra Attila birodalmát, de többé nem a világ hódítás, hanem már sz. István korán kezdve mindjárt a kereszténység és civilisatio érdekében.

Később azonban, a régi s kihatolag oly tekintélyes elhivatást és nemzeti egységet, a szétszakadás, s vallásos és politikai alapon fejtelt belvillongások váltván fel, melyeket többnyire mindig külfelölások szítanak; ujabb ujabb vesztéyek kezdettek háromolni nemzetünkre, s a reánk csapott lángok súlyát időszakonként érezték a császári birodalom tartományai tul a Lajthán is; s a mint az idegen befolyás magának mind több-több örvényt vágyván szerezni, a nemzet beltusaiban erőtlenné, eredeti nyílt férfias szellemében korcsosított.

isteni gondviselés csodás mive által, a már több századok óta eloláhosodott vidéken a még fennálló két magyar helységet, M.-Lápos és Domokost tűzte ki a műveltség központjává. Igyekeztem tehát az építendő, de ténylegesen már is megkezdett tanodának körülményeiről bővebb értesítést szerezni. Az előadás szerint a tanoda és annak négy tanítói fenntartása adakozás útján fog létrejönni, ehhez járulván nemcsak Magyar-, Oláhlapos és Domokos, sőt az egész m.-láposi, k.-monostori jóságok falvai, sőt a retteginek is egy része. Bementem az ideiglenesen még a múlt évben megkezdett iskolába, hol egy fő- és egy al-tanító oktatnak mintegy 90—100-ra menő gyermekeket, jó darabig hallgattam a tanítást, mely foly. kevésbé német, de nagyjából oláh nyelven.

Mint e honnan magyar fia, ki saját anyanyelvét legelőbb tűzhelyénél jogosultnak lenni ohajtja, lehagolva léptem ki onnét, betérve a külsőleg egyszerű, de az ügyet lelkesen fel-fogni értő rom. cath. és ref. lelkészekhez; az előbbi tulajdon házában m. e. harminczig való gyermek tanítással foglalkozva találtam, a reformált részen lévőket a rektor tanítja, mindkettőben magyar a tanítási nyelv. A látott tanítási ellentétek kevésbé nyugtattak meg, és én folytattam munkálkodásomat a létesítendő tanodáról bővebb felvilágosítást kaphatni, s szerencsés voltam ohajtott adatokhoz jutatni.

A nevezett főnök ur, ki itten léte alatt már is több jelet adta tevékenységének, szívérre vérvén az itteni három vallásos szerint elkülönö-zött iskolák ügyét, lelkére saját és több ittlévő tisztviselők családi sorsát, kiknek gyermekeik tanítására nem nyílt egyéb mező, csak az it-teni elemi magyar iskolák használata: legelőbb is felszólította az itteni 3. vallásbeli lelkészeket a véget, akarnának-e egy az elemi tanítást ma-gában foglaló, de nagyobb tanintézetnek szer-vezését, az illó vallások és nemzetiségek fenntartása mellett. A papok nemcsak benne meg-nyugodtak, sőt írásba foglalt nyilatkozatokat adtak. Ezt követte a helységeknek egyenkénti felszólítása, természetesen a bírák által, a fal-vak benne nagyjából megegyeztek, sőt a hely-ségek területéhez és a gyermekek számához mért terület felvezetése fogadkoztak. Végre megtaláltattak az itteni és vidéki tettebb bir-tokosok gróf Eszterházi Istvántól elkezdve töb-ben le annak izraelita haszonbérőjeig, mindnyá-jan ígéretet tettek, de az érdekelt gróf még szükségesnek látta ajánlatához azon óvat-ságot: csupán magyar tanodára! A főnök ur te-hát tervet készített, s kimutatást mind az önkéntes adakozásokról, egy a kölségekről is, s azt a magas kormányzatszéknek fölterjesztette. Másfelől pedig czéljában ennyi eredményekkel tanálkozván, a tanítást még a múlt év vége táj megkezdte egy kiadott házban, meg-híva tanítóknak Busicza Jánost, ki születése nézt oláh, de Bácsban a praeparandian' elköszült és sok műveltséggel bíró férfi, ki saját nyelve mellett tud németül, magyarul folyvást, és a tanítást megkezdte, természetesen a tisztvi-selők gyermekeire nézt németül, a többséke oláh gyermekekre vonatkozólag oláhul; a mely magyar gyermek ellenben, a milyen itten elég tanálkozik, az oláh nyelvet nem bírta, azok vagy tanultak németül mint a szájko, vagy nem tanultak semmit; a tanítás jelenleg is így foly, magam beszéltem egyik idevaló tanulóval, és kérdém: mint tanult fél év óta? felelet: olas-

ni, írni, németül és oláhul, magyarul csak a-ny-nál tud, mennyire előbb a ref. rektor tanította; már ez évben felvételt egy tanító segéd s, egy naszd vidéki ifjú, ki vagy két normlis osztályt ott ki tanult, ki azonban noha három éve, hogy Magyar-Láposon lakik, egy szót se tud magyarul.

Már most veszik észre magokat nemcsak a lelkészek, de a gyermekek valódi nevelését lelkökből ohajtott magyarapák is; hogy tehát gyer-mekeik az időt ok nélkül ne vesztessék el, de mégis valamit tanuljanak, azokat a concentrált tanodából kivéven, beadták az elemi iskolába; azonban sokan czöllenegnek alá s fel az utcán, és valóban jelenleg a nagyobb tanodába jár M.-Láposról négy fia, a több helységekbel mag-yar egyse; a m.-láposi apák sohajta pina-szólnak egymásnak s mindinkább vesz kedvük az áldozatkésztséghez.

A magas kormány azalatt a tervet elfogadta s a tanoda létesítését azon intézvény mellett küldötte meg a rom. cath. püspök urnak, hogy oda csakis ő exja nevezhesen ki tanítókat; ez-által azonban bántva képzelvén a román érle-keket, szándékba vétetett a lakosságot oda mó-dositani, miszerint csakis tisztán a román ta-nodára conferárlanak, e miatt a küljárasi hely-ségek kezdenek visszavonulni, de az itteni já-rásbeliek azt nem tehetik, a fizetés meg van ajánlva, sazt ízetni kell, bár egy gyermek sine-s a helységből a tanodában. *)

Igy áll ezen kérdés, hogy mi lesz eredm-nye, azt az idő s a magas kormány bölcs belá-tása s minden nemzetiség irányában kimon-dolt méltányossága dönti el.

Makfalva. Miután alólítottak szerencséje van egy mindenki irányában jótékonyaságról ismeretes, helybeli urinó kegyéből a K. Köz-lönyt olvashatni, megütözközve olvastam e tisz-telt lap 40-dik számában B. K. ur m.-vásárhelyi leveleiből azon állítást, mintha itt a Kis-Kukul-ló völgyében egyik vagy másik biztosító inté-zet érdekében, fogadott vagy fogadatlán ügy-nökök bujtozgatnának a marosszéki tüz-kármélt-egylet ellen.

En falun és mindennap künn a mezőn töl-töm életmet mint szerény földművelő, s Szová-tan kezdve Balavásáráig a földnépevel a leggya-rabban érintkezem, kik gyakran intéznek hoz-zám kérdést a tüz-kármélt érdekében, judván azt, hogy mint ez intézet bizottmányi tagja, irányában szolgálattal lenni mindig készek vagyok; de hogy valaki ezen vidéken a marosszéki egy-let ellen izgatott volna, azon állítást alaptalan-nak kell nyilatkoztatom, s ha valami panasz volt, az csak a kárterítés késedelmezésére vo-natkozott; miután pedig e részben is a szigo-rubb pontosságról biztosítást kaptak, úgy ta-pasztaljuk, hogy éppen szaporodik vidékünk a tüz-kár-biztosítók száma.

Ij. Albert Mihály.
Cserhalomfalja, május 27. — A tavasz hoz-zák is vajduja érkezett meg, s miután az apr. 9. és 11-ki esők után egész folyó hó 8-ig egy csepp esőnk se volt, azonban folyvást hideg szelek fúttak az addig hóval fedett havasokról. öszveteink nagyon megromlottak; úgy, hogy jöllehet f. hó 8-dika óta folyvást kövér időnek örülhetünk, öszgahona természetünk alig ad fele-termost. Kivált a buza veszett ki a nem tragyas

*) Azt hisszük, hogy e kérdés ki fog egyenlítettni.

1881. évi 17. szám

1881. évi 17. szám

megtörtént, hogy a törökök lobogói nem egy-szer nyomultak előre a bécsi várfalakig.

A „Történelmi adatok III. füzetét mindjárt legelőbb az oly szép tollal és elfogultatlansággal írott előszavak után, hozzá sepsi Laczkó Máté kronikáját 1524-től 1624-ig, mely kronika bár ha a vallások felekezetei mostani jóegyetértése mellett, visszatetszőleg elfogult felekezeti szempontokból van írva, s e részben is csak szóról szóra aláírhatjuk a kiadó nemes gróf ur nézeteit, ki így ír előszavában, a 4-dik lapon „s ha kifogások tétele, s általában az adatok bi-rálata, külföldi kiadású tisztem körébe esnek, ez esetben e körirat szerzőjének túln túl ortho-doxus volta, itt-ott szenvedélyes elfogultsága, és helyiely közel, metszőn éles, sőt epés színezésű lennének azok, a miket nem helye-selhetnek; azonban ezek is azon kor genua-s-ban, melyben irattak, s a mindkét részről foly-tatott tusák elkeseredett voltában, ha teljes föl-mentéseket nem is; némi menteségeket minden esetre feltaláljak; de ezen körirat fölött a Bá-thori Gábor, Bocskai és Bethlen G. korának törté-neti eseményeiből oly meglepő részletessége-ket közöl, a minőket szinte csak ily egykorú íróktól várhatni. És érdeke még kétszeres éppen azáltal, a mi egy látszatra hibájának lenni tünik fel, mert más vallásfelekezetek szempontjaiból azon korszak eseményei már inkább fél voltak világosítva; s hogy a történetíró valaha kellő kritikával járasson el, szükséges ismernie ezen utóbbi szempontokat is; amár nem tagadhatni meg, hogy Laczkó Máté szempontjait részletes adataiban kevésbé indokolja mint Bethlen Far-kas; s mondhatni, hogy a Laczkó fölfogásának éppen subjektív jelleme bírhat az észlelő törté-nés előtti jelentőségével.

Rége olvastam valamit nagyobb érdekekkel, mint ezen a köriraton, a kalvinista concionator ezen kronikát, mely 8-ad réti kiadás 13-dik

lapjától a 246-dik terjed ki, és így szép terje-delemmel is bír. — Nyelvezetje szép tiszta sza-batos, reflexiói azon ősmagyar sajátságokkal bir-nak, melyben a nyers igazság humorá látszik, hogy így fejezzem ki magam. Különösen meg-leptek a Bocskai halálára írt magyar és latin versezetek; melyek közül az előbbieknél több versszakai a mostani magyar, az utóbbiak szin-te mind az ő latin irodalom színvonalán állanak.

És bizonyosan az akkori magyar kronika-írók elmetermékei bizást kiállják az összeha-szólítást a nemzet kronikáiról, s például az őly híres Ortelius német kronikája a mi ő kronikáiróknak hagyományainál, a mostani eu-rópai műveltséghez mérve, éppen nem áll ma-gasabb régióban.

Nemzetünk elmetermékei, valamint diploma-tiai működésai ősidőkben az önálló királyság, és a császári ház alatt is valóban oly fényesek, hogy éppen nem igazolható azon újabb korban fölmerült fogalom a szomszéd népeknél, mely nemzetünknek szereti a barbárabb népek sorába helyezni.

A főnéb czimzett kronikát székelv adatok czim alatt három követi; egyik egy töredék per-ioromány vonatkozó a székelv nemzetiségűek hivataloskodási jogára; — a másik egy székelv zsellérséget tárgyzó okmány; a harmadik egy 1559-ben Gyulafehérvárt hozott artikulus a szé-kelység érdekében.

(Végo következik.)

ORMÉNY KUTYÓK.

III.
Már, a mi csekély személyemmel illeti: hogy közhivatali órámon kívül, minden időm t a ma-

foldekből. Tavasz vetéseinkben se lehet teljes reményünk, mert a szárazság és hideg miatt mind egyszerre kelt ki maránk, s az is egyenel-lenül, s a rossz mag miatt a szegényebb nép-osztálynál rosszszak. Szőlőtőkékünk egyrésze ki-fagyott, sőt barack, szilva, körte, meggy és eseresznye-oltványaink majd mind, almafa-oltványaink és az egresfák egyrészen a hideg, száraz tavasz miatt kivesztek. A szőna remény-telenül úgy elfogyott a télen, hogy tavaszra magas áron is alig kaphatánk. Innen a marhák egyszerre az erdei rügyekre szorítatva, az egyszerre változtatott táplálkozás miatt jelenleg rosszak, munkatehetetlenek, betegek, például Kentelkén több beteg 10 darab marhánál. A torkuk puffad fel, elvész étvágyuk, s rende-sen sefébárniát vizellenek. A nép maga is szűk-séget szenved kenyér dolgában. A pénz nagyon szűk. Mert most a napokban lejárt besztörzei vásárunk is semmi eladónak nem volt kelete. A marha olcsóbb mint volt az ősszel s még a mellett nem is veszi senki. Hitelbe pedig nem ad senki máltát a népek és nem is igen van a ki adhasson. Vajon mikor érik oda az idő, hogy gabonarakárakat rendezzenek a helységek! És még csak annyit: a haláradások napirenden vannak; valóban betelik rajtuk, és a mid van, mintha nem volna, ne ragaszkodjál muló — bi-zonytalan — földi vagyhoz. Sokszor jut e-szünkbe a cigány rákjaival, jó hogy ott a le-vélben vannak! Uram, Uram! irgalomnak lste-ne, hozd el a tagosítás nagy napját.

Tasnád. — Megbocsát t. szerkesztő ur, ha ezen inkább iskolai lapba való tárgyat az ön sok-féle dolgokkal elhalmozott lapjába kívánom föl-vétetni; ennek is meg van az oka, mert azon világiak, kiket leginkább érdekel az ilyesmi, az iskolai lappal alig bajlódnak, pedig a nevelés kin-cseit ott mint szülék legjobban feltalálhatják ők is. Hogy falusi iskolai-tanítóknak nem nagy kedvük van az iskolai reformot behozni, többek közt az az oka, hogy gyakran minden jó igyekezetük is hajó-törést szenved az előité-lekben megrögzött, s mindég csak a régihez ragaszkodó szülék tudatlanságán, s bosszantásai miatt, s ez ellen némi felsőbb helyről írny adva, uly hogy majd minden tanító a maga belátása sz-eint vezeti iskoláját. Az igaz: hogy ott vana prot. egyházi és isk. lapban Gönczi Pál urnak népis-kolai jeles szerkesztő tan-terve; de e lap a tas-nádi postán csak két példányban jár, holott 16 prot. egyház tartozik körébe; mit mondjak a Szilágy több falvairól? pedig mostnép, nemzeti-tagokat, nem jobbgyokat kell nevelni. Nekünk mulhatatlan szükségünk van nép-iskoláink kor-szerű elrendezésére, s azokban az egyformasá-got minden áron behozni protestans szellemben mint a Dunántúli egyházkerület tett, s vagy a Gönczi Pál ur tantervét kell nekünk elfogadni, vagy pedig, ha jobbat lehet készíteni; ezt pedig csak felsőbb helyről lehet várniunk, a mit az tán életbe léptetni ismét az egyházkerületek hivatal-nokának a hely színen leendő megjelenésök ál-tal végjük leghatalyosabbnak; nem egy két, de minél több egyénekből álló egyházi gyűlés előtti előterjesztés; által így és csakis ekképp lehet ta-nítóinkat fölmenni a mindennapi bosszantások alól, m g kezükbe vezér-fonalat adunk.

Ez úgy az erdélyi öszves ref. egyház fő hatóságának — úgy hisszük — fő leendő közze van sorolva, valamint a leendő reform életbe lép-tetését mind az egyházak, mind a lelkészek, mind

a tanítók részéről szigorúan követelni is, hogy a nép-nevelés ügyében is tündöklőhőn nemze-tünk, a körülünk elszórvá levő, s a nevelés terén hátrább álló román nemzedék előtt.

Van nekünk itt Tasnádon az írás magyarázat-ja szerint, egy 1276-ban bevégzett imaházunk, 7 ol magas falával, de melyeket a mult élszá-zad földrendései, saz illők viszontagságai annyira megrongáltak, hogy ösze vannak hasadoz-va, a bollikvek megrepedezve; s minthogy az óta a hivek zsebkükbe nyúlni sehoggy se akartak; szépen úgy maradt rongált állapotban mind ez ideig. De most már nolle-velle biz azt meg kell reparaálni, mert a figyelmét mindenre kiterjesztő járás-hivatal által a templom veszélyes állapota felsőbb helyre felterjesztetvén . . . megyei-mér-nök egy hivatalnokkal, és egy műltört mester-emberrel a hely színehez kiszállván megnézeget-te a beteg épületet, s a kijavítás meg lön pa-rancsolva a tasnádi ref. egyházak, mit ha en-nek tagjai jó szándékokból nem tennének, ő ho-lyottok majd a hivatal, belátása szerint építelen-dénél fel; de ez ajánlat igen terhesnek tetszett a hiveknek, azért már most keményen foly a ta-nácskozás a kijavítás végett. — Ugy is kell! leg-alább ne hagyják elpusztulni azon archeologiai becsesl is bíró példányát a hajdani építészetnek.

Igaz! . . . városunkba színeszék érkeztek, csak hogy a Vas. Ujságnak Sz.-Somlyórdi vett tudósítása kritikás ajánló levél lett reafok nézve; majd meglássuk hát itt minő ajánló levélre ér-demestendik magokat?!

1881. évi 17. szám

1881. évi 17. szám

1881. évi 17. szám

1881. évi 17. szám

1881. évi 17. szám

1881. évi 17. szám

1881. évi 17. szám

1881. évi 17. szám

1881. évi 17. szám

1881. évi 17. szám

1881. évi 17. szám

1881. évi 17. szám

1881. évi 17. szám

1881. évi 17. szám

1881. évi 17. szám

1881. évi 17. szám

1881. évi 17. szám

1881. évi 17. szám

1881. évi 17. szám

1881. évi 17. szám

1881. évi 17. szám

1881. évi 17. szám

1881. évi 17. szám

1881. évi 17. szám

1881. évi 17. szám

1881. évi 17. szám

1881. évi 17. szám

1881. évi 17. szám

1881. évi 17. szám

1881. évi 17. szám

1881. évi 17. szám

1881. évi 17. szám

1881. évi 17. szám

1881. évi 17. szám

1881. évi 17. szám

1881. évi 17. szám

1881. évi 17. szám

1881. évi 17. szám

1881. évi 17. szám

1881. évi 17. szám

1881. évi 17. szám

1881. évi 17. szám

1881. évi 17. szám

1881. évi 17. szám

1881. évi 17. szám

1881. évi 17. szám

1881. évi 17. szám

1881. évi 17. szám

1881. évi 17. szám

1881. évi 17. szám

1881. évi 17. szám

1881. évi 17. szám

1881. évi 17. szám

1881. évi 17. szám

1881. évi 17. szám

1881. évi 17. szám

1881. évi 17. szám

1881. évi 17. szám

1881. évi 17. szám

1881. évi 17. szám

1881. évi 17. szám

1881. évi 17. szám

1881. évi 17. szám

1881. évi 17. szám

1881. évi 17. szám

1881. évi 17. szám

1881. évi 17. szám

1881. évi 17. szám

1881. évi 17. szám

1881. évi 17. szám

1881. évi 17. szám

1881. évi 17. szám

1881. évi 17. szám

1881. évi 17. szám

1881. évi 17. szám

1881. évi 17. szám

1881. évi 17. szám

1881. évi 17. szám

1881. évi 17. szám

garetté" peji kanczaja. 2) Gróf Karolyi István megjutott 5000 fős lóversenyéért futott három ló; nyertes lett gr. Kinszky Oktávian Harlequinje; lovagolta Aspindl. 3) A 100 aranyos hazafutott, melyért minden magyarharos kancza futtatott, négy ló pályázott s gróf Wenckheim Rudolf Cigaretteje lett győztes; lovása Bearpakt volt. — A harmadik és negyedik díj közt a mezői gazdák versenye következett, melyen mezői gazdák lovai futottak. Elindultak 15-ten s az első 76 pförintos díjat nyerte alsó-dabasi lakos, Parrag Antal 8 éves sárgapari-pájja; a második 25 pförtos díjat Schumajer Ignác pilisi lakos 6 éves p. kanczaja nyerte, melyen egy Vlasics nevű 14 éves pórfu lovagolt. — B. Biel lóversenyének 600 fős díjért 3 ló futott, s nyertes lett gr. Harrach „Frolice“-e. 5) A 300 arany összegértékű asszonyok díj-ért 6 ló pályázott s első nyertes gr. Pálffy Pál „Blemische“ lett; lovása volt B. Orcey Béla. — Az idő kevéssé volt kedvező, mint az első alkalommal, de mindamellett tömegtelen néző. A lóverseny 3-dik napján a futások következőleg mentek végbe. I. Bathány-Hunyady díj 200 arany. Két ló versenyzett. Győzött gr. Wenckheim R. „Cyrene“ nevű lóva. II. Császári díj 600 db arany. Tizenegy bejelentett ló közül négy futott csak. Nyertes gr. Kinszky Okt. „Harlequin“ lóva. III. Ivadék verseny díjnyerte Káráz Imre ur „Conflower“ lóva. IV. Eszterházy díj 500 fős, melyből 400 az első 100 a második ló. Győzött gr. Kinszky Okt. „Jenny“ lóva. második volt id. gr. Bathány István „Tolleda“ lóva. V. Hack-Stakes. Győztes Tisza Lajos ur „Alborach“ lóva.

A negyedik lóverseny következőleg utott ki: I. Eladóverseny 500 pför. Három ló pályázott. Első volt a cselnál hg. Lichtenstein Ferenccz „Tiff“ 5 éves p. kancza lóva. II. Handicap 100 arany báró Sina által ajánlv. Hat ló versenyzett. Győzött gróf Wenckheim Rudolf „Cyrene“ lóva. III. Nákó díj 100 arany. Nyert gr. Festetics Géza „Gombocz“ nevű lóva. IV. Sándor díj 100 arany ugrató versenyre senki nem vállalkozván, a díj jövő évre maradt. V. Ugrató verseny. Csakói 1 1/2 mft. négy gal. Haromszoros közöl nyert gr. Kinszky „Themby“ lóva; melylyel az idei lóverseny bevégeződött.

* Haas Mihály buda-pesti cs. k. iskolatárnasos ur mindazokat, kik akár az al-akár a felgyumasim tanárságra bármely szakban képességet éreznek, s ily minőségben a jövő tanévre alkalmazást nyerni ohajtanak, felszólítja, hogy abbéli szándékukat szóval vagy írásban nálá jelentsek be.

* Napólyban Castellino tábornok három kis gyermeke anyjokkal a színházban egy szomorú-játékot végignévez, másnap az időskorú terve szerint a gyermekek a drámát egymást közt eljátszták, mely igazán szomorúan végződött, mert a legidősebb testvér egy nagy konyhakéssel előbb két testvérét, s aztán önmagát is halálosan megsebzé. A kés nem gyermeknek való, de meg a színházi látvány sem!

* A m. pénzügyminiszterium f. hó 1-én kelt rendeleténél fogva f. évi október végével a következő ércpénznek vétetnek ki a forgalomból: u. m. ezüstpénzek közül a 30 kros, a régi 15 kros, a régi 6 krosok; a rézpénzek közül a 6, 3, 2, 1 és 1/2 kros, a 3 és 1/4 pkrók, melyek 1851-ben verettek, a krakói pénz-nemek, a lengyel forintok = 1 1/2 kr, lengyel 1/3 frotok = 4 2/3 kr s a lengyel 1/6 frotok = 2 2/3 krajczár. Már e f. hó elsejétől minden régi pénz nem beváltható új pénzért az illető hivataloknál al marco.

* Velenczeben nem rég egy vívási versenyen, melyen olasz urak és hölgyek nagy számmal jelentek meg, a diadalokosur egy a törvásban kitűnő első elő egy fiatal magyar mágnes nyerte el, kiről azt írják, hogy még csak tizenöt éves és gróf Berchtold Arthurnak hívják.

KÜLFÖLD.

A jun. 5-én tartott conferentiai ülésről egy csomó részletet közölnek a lapok, s helyenkint olyan határozottsággal, hogy lehellen azon gyanításra nem jönnünk, miszerint sok igaznak, s helyesnek kell lennie e közlemények közt a diplomatai minden titoktartási fogadalmuk mellett is. Walewskij gróf csak nem vehette rá magát, hogy békén hagyja a jelen politikai helyzet érintését; természetesen feszegestnie kellett az istenadta hat-humajumot, mintha bizony a porta nem fogta volna be mind a hatot e Törökországra a civilizáló hatalmak által rea-conferentiaozott magasztos ideál kibibetése végett; de mit tehet róla, hogy mind a hat befogott gebe erőltetnebb még, minthogy a bércznek ormára oly hamar felvergődhetne. Montenegro se volt érintetlenül hagyva. Mire Fund-pasa se vehette rá magát, hogy fel ne pat-tanjon, bár fogadtatott volt, a conferen-

tia programján tul csapongó beszédekkel meg se hallgatni, s készen nyilatkozott a montenegroi ügyet élesebben szemügyre venni, s hiteles adatokkal bebizonyítani azt, hogy a montenegroiak voltak a megtámadók, s ezek a Párisban annyira dicsért-lovagias rablók, a kiknek szemök se áll-jóra, a fegyverszünet kötésével a törököknek csupán keleczét akartak vetni. Hübnér báró hasonló értelemben szólott, a két előadás figyelmesen lón meg hallgatva, de az egésznek nem volt további eredménye.

Szönyegre jött hát a program: a Dunafejedelemségek ügye, s daczára a porta és Ausztria nyilatkozatainak, daczára annak, hogy az angol kormány nyilvánosan, a parlament színe előtt, lemondott az unioról; Francia-, Oroszország és Szardínia még se csatlakoznak azon nézethez, miszerint az unio létesítése lehetetlen, vagy akár csak czélszerűtlen. Ök régi meggyőződésök mellett maradván az unio nem-létesítését áldozatul tekintik, melyet a többi hatalmasságoknak, s az európai békének hoznak, s ha az unio nem jő létre, legalább bizonyos erkölcsi és anyagi kapcsolat akarnak a két fejedelemség közt létesíteni. De Ausztria és a porta a két tartomány különválasztottságát fenntartandónak vélik, mindenesetre pedig a kérdés gyors megoldását sürgetik, miután a porta keresztény alattvalói közt mind egyre kitörő lázadások a D.-fejedelemségekben is lázadást idézhetnek elő. A fő dolog lenne a jövőbeli hospodárok személyére nézve szerencsés választást tenni. Kantakuzeno hget számítják most azok közé, kik az oláhországi hospodárságra első sorban igényt tarthatnak.

A mi a montenegroi kérdést illeti: erre nézve ujság az, hogy Ragusa előtt egy orosz gőzfregát is megjelent, miáltal ismét történt egy lépés — nem a megoldás felé, hanem csak nagyobb bonyolódásra. Annak is jele ez, hogy a stambuli alkudozásoktól valami különös sikert nem várnak. A porta beleegyezett, hogy a grabovoi peres terület a kérdés eldöntéseig a montenegroiaktól megszállva legyen, de azon feltét alatt, hogy az elfoglalás „fegyverszünet“ ne legyen; a jövőbeli rendezet alapjául pedig az 1853 ki status-quo s Montenegro feletti suzerainitási jogait kívánja elismertetve látni, mialatt Oroszország ez utóbbi esetben vonakodik a bizottmányi tanácskozásokban résztvenni. A nézetek tehát még az alapföltételeket illetőleg is lényegileg eltérnek egymástól, s iz-zadhat belé az angol kabinet, mely ezen ügyben a közbenjárást mint látszik magára vette, míg az általa javasolt bizottságot átálán létre hozhatja. Arra nézve se látszik egységessé, hogy Szardíniának helyet engedjenek-e a tanácskozásokban vagy nem; Ausztria legalább ellenzi ezt, míg Franciaország a délczeg méneken ülő nagyhatalmak közt szeretné Szardíniát is egy pony lovacskán szemlélni mint francia barátság jelén.

Franciaország. — Több idő óta zugatják, s már-már a verebek is csiripe-lik, hogy a nyugoti két hatalom frigye nem hogy szívélyes volna, de szíve, élete sincs annak többé, s csak mint sirjából hazajáró lélek jelen meg olykor a rozsló látó szemek előtt. A „D. Allg. Ztg.“ egyik párisi tudósítója jun. 5-ről a nyugoti szövetség felbontását bevégzett tényként hirdeti. „Itt az ideje, ugymond kimondani, a mit eddig mindenki csupán érzett, de szóval még ki nem mondott: a nyugati szövetség létezni megszűnt. A Páris mint London irányadó köreiben u-ralkodó hangulat tanusodik a mellett, s a mi az utóbbi időben történt vagy elmaradt, annak megerősítésére szolgál. A politikai események figyelmes szemlélője előtt fel kell tűnni, hogy a francia hadihajók demonstratioja az adriai tengeren eddig az angol parlament részéről érintetlen hagyatott: erre nézve erősen állítják, hogy a kabinet mind két ház tagjait felkérte, ne idézzenek elő kérdezőzködések által oly felleplezést, mely idő előtt nyílt meg hasonlást vonhatna maga után. Mint

mondják, az angol sajtó szintén e kívánat folytán tartott szeme előtt hasonló tartózkodást. E titkon keletkezett, s titkon nagyobboldó meg hasonlítás okozza a kereskedés és forgalom megszibbadását, mit egyébiránt egyéb bajlóslatu hírek is okozhatnak. A párisi gróf ugyan is, míg annyja végakarata szerint a legitimistákkal való minden összeolvadást visszautasít, hirszerint, a mérsékelt republikánusok vezetői közt, kik Cavaignac-ban elvesztették a központot, és az orléanisták közt némi egyesülés jött létre.

Egy második párisi levelezője a „D. A. Ztg.“-nak szintén ezt írja: „Egy dolog mindennap világosabbá lesz, t. i. hogy a francia kormány haborura működik. Nemcsak a dühös bonapartisták vallják ezt be-fenhangon, hanem még a tapasztalt semleges politikusok is megengedik fejcsóválva. A tisztikarban bizonyosnak tekintik, hogy még az idén hadjáratnak kell lenni. D. israeli asztali beszéde nem volt keresett hatású, hanem még a tapasztalt indiscretio. Az angol partokat folyvást erősítik, a franciaországiak nem maradnak hátra, minden kikötői útegek megvizsgálatnak, s helyrehozotnak. A hadsereg tudja, hogy ő a kormány gyámola, a tisztek elleni minden látszólagos szigor megkegyelmezésen végződik. A journalisták tapasztalhatják, mit tesz a hadnagy urakba kapni. A szerep, melyet 1854-ben Oroszország játszott, most Ausztriának van adva. Olaszországban Cavour gr. van megbízva a „felbujtató ügynök“ szerepével; Romát és Civita-vechiát erősítik. Montenegrot, mint dicső alkalmat, két kézzel ragadták meg, s a dalmatiai partokon minden perczben csak egy hajszálón függ, hogy a haboru furaja szabadon bocsáttassék. A harc a párisi félhivatalos sajtó és a bécsi lapok közt állandó, s a „Revue des deux mondes“ egy cikkben az osztrák pénzügyet fejtegeti; Angliát előre ellenségnek tekintik; Oroszországtól ugy látszik tétleges szövetséget és Ausztria elleni föllépést várnak. E pontban azonban a vélemények megoszolva, s némelyek érszben III. Napoleon harcziás politikájának illusiót jósolnak. Abban azonban minden értelmes ember egyetért, hogy a császárság sohasem volt kevéssé a béke, mint most. Így adják vissza a lipcei lap tudósítását a Wr. és P. N. is.

— A szép Gallia ugyan jelenleg egy hitestársal él sok lakadalmazás után létre jött házassággal; de vannak, kik e szövetség törvényszerűségét kétségbe vonják, s magokat vetik fel igaz hitestársul, vagy ha ugy tetszik, igaz szerelemről lángoló kőrök gyanánt. Ilyen például a párisi gróf is, a ki már elég erősen érzi magát arra, hogy a kecses bár nem kevéssé szeszélyes, de azért nagyon becses hölgygyel a menyasszonyi tánczot eljárra, s aztán vele but és örömet osztva induljon neki a nehéz élet-pályának. A nagy reményű gróf hirszerint jun. 5-ke körül barátaihoz némi manifestot küldött, melyben az 1848 febr. 23-án Lajos Fülöp által tett engedmények mellett nyilatkozik, s a választási reformot egészen az általános szavazati jogig elfogadja, általában a szavadelvivő-alkotmányos királyság lobogóját emeli fel, s oly intézményeket ígér, miket a császárság mint rendkívül „veszélyeseket“ egymásután félrevelt. A Tailierikaban igen rossz neven veszik Peltissier tábornagnak a számúzott hercegek iránt tanusított előzékenységét, s midőn a herceg a hazulról tett szemrehányásokra egyenesen a császárhoz fordult volna ezen katonairövid kérdéssel: „mi tevé legyen a londoni francia követ, ha a számúzott királyi család tagjaival találkozik?“ A császár szintoly laconice ezt irta a kérdés alá: „az eddigi követek soha sem találkoztak velők!“

— Franciaországban f. hó 12 és 13 napjain kezdődtek a nagytanácsi választások; az ellenzéknek a legutóbbi kamarai választások alkalmával kivívott győzelmei mind két oldalra gyümölcsöztek: a szabadelvű párt az eddigi siker által biztatva, ujlag föl fog küzdteren lépni, s a „szen-

vedőleges ellentállást“ erőlyesebb munkássággal felcserélni; ellenben a kormány ittette a maga közlőnyeit a tulságos buzgólkodástól, s csak oly választások meg-gátolását tette kötelességökké, a melyek feltűnően ellenzékies színezetűek volnának, míg oly jelölteket, a kik nem éppen el-szánt elleni a kormánynak, nem kell bántani. Ez eljárásnak csak örvendői lehetné, ha az egy korszerűbb rendszerre való visz-szatérés jeléül volna tekinthető és más el-lenkező szellemű rendszabályok által telje-szen meg nem hiusították. Ez utóbbiak kö-zé számíthatni ez „Independance“ elleni intézkedést is, mely lap jelenleg, miután ideiglenes felfüggesztése végét érte, véglegesen kilőn tiltva Franciaországból. E rendszabályt alig lehet eléggé indokolni; a belga lap egy havi felfüggeszté-se alatt is Franciaországra nézve szintoly higgadt s mérsékelt vala mint előbb; e-gyetlen hibája csak az, hogy jobb és él-vezhetőbb mint a félhivatalos francia la-pok, a melyeknek, mint látszik, az „In-dependance“ rovására olvasókat szeretné-nek szerezni; ámde, ha valakitől a husé-telt elvonják, még abból korántsem követ-kezik, hogy a száraz horinget jóízűnek ta-lálják. A lap igazgatója ugyan lőt-fut Páris-ban, hogy nyerjen valamit lapja érdekében, de a mint látszik csupán bakot fej.

Anglia. — A felsőház jun. 9-ki ülé-sében Malmesbury azon véleményét feje-zé ki, hogy az amerikai hajók meg-motózájáról szóló tudósítások tulzoltak; ha valóknak bizonyulnának, az angol tisz-teket szerződés-szegőeknek nyilvánítja; e-gyébiránt az E. államok követével tartott értekezés folytán a vita kiegyenlítését remé-li. A tekintélyesb amerikai lapok szin-tén békés kiegyenlítést várják a hajóku-tatási panaszkodnak.

— Londonból jun. 9-én távirják: „Hi-ré jár, hogy Napóly határozottan vissz-a-utasította Angolország kárpótlási kö-veteléseit s az utóbbi már ultimatumot is indított Napolyba. A nápolyi király, mint tudjuk, nagy ot hall, s ha Angolor-szágnak e nagybangu szavát nem tudná meghallani, meglehet, hogy az ultima-r-tio szavára is kerül a dolog. Ferdinand ki-rály szilárdaságának fentartója azon tül he-lyes meggyőződése, miszerint nem lehet el-ágyu Európában, hogy az egy világha-boru furiáit fel ne ébressze.

— A „Times“ most már nem oly nyugodtan nézi a két francia hajónak a dalmát partokon megjelenését mint eddig. Ugy vélekedik, hogy azon körülménynek, melyszerint Franciaország szeszélyből vagy véletlen egy kézre dolgozik Orosz-orsszággal, önkényt következik, hogy Ang-liának Ausztriával karöltve kell föllépnie. Egyébiránt nógatja Malmesburyt, a külügy minisztert, hogy egy kissé keményebben viselje magát, s a nyaka ha nem is hosszú, legalább legyen tömört.

— A „Times“ jun. 9-én Kalkut-tából máj. 5-ről kelt tudósításokat hoz. „Rusé megverte a lázadókat, kik 400 holtat veszlettek. A lázadók Kálpinál ellentállanak. Nena Sahib megkisérté összes lovasságát hozzájok vinni, s erre Közép-Indiába jutni el. Montgomery bé-külékenyebb politikája megnyugtató Au-dhot. Egy asszani nyugtalan hegyi törzs egy angol osztályt visszanyomott.“

— Hongkongból máj. 23-ról je-lentik: „Az ujonan kinevezett chinai biz-tos, Kan-tonban hirszerint Kanton visz-szafoglalására tesz előkészületeket. Elgin lord, a többi követekkel, a Pehio felé indult el.

— A pekingi udvar kerüli az angol s többi hatalommal való alkudozást, s Elgin lordnak tudára adata, hogy Kanton bevé-tele igen illetlen eselekedet volna. Elgin lord még ennél is illetlenebbet akar vég-hezvínni; kijelentvén, hogy most egyene-sen Peking ellen fordul. Azt hiszik, hogy ez alkalmasint sok véröntés nélkül cselhez vezet.

Törökország. — Stambulból ujo-lag 8 zászlóalj küldetett a montenegroi ha-tárra s hat más néhány nappal később az

„Omer pasa“ hajón rendeltetett oda. Ez egyszermind több úteget is vitt magával. Thouvenel és Butenief urak tiltakoztak ugyan ez új csapatküdésük ellen, de annál kevésbé érvényesíthették követelésüket, miután a montenegriak még most se hagyták el a török területet, hanem még máj. 26-án is jelentékeny számban a kis Klobuk vár előtt álltak, a melynek átadását erőszakolni akarák.

— A boszniai határszélről jelentik az „Agr. Ztg.“, hogy máj. 14-dikén az 1. és 1-ik bányái ezred őrvonalának közelében a törökök és keresztények közt véres összecsapás fordult elő, mely reggeltől délig tartott; oka azonban még nincs tudva.

UJ POSTA.

A „Cagliari“-ügy végre mégis elnyugszik. Valószínű, hogy Angolország Nápolyhoz ultimátumot intézett, s tizenkét nap határidőt szabott volt ki elébe, hogy addig vagy a kárpótlás iránti követelést vagy egy harmadik hatalmasság bíróságát fogadja el, különben egy angol hajócsapat látogatná meg Nápolyt okvetlenül; csupán Oroszországot nem fogadta el Anglia vá-

lasztott bírót, hanem csak közbenjárót. A „Morning Post“ ezenfelül megerősíti a turini lapok tudósítását, miszerint Angolország ez ügyben Piemonttal teendő közös lépésre tökéletesen volt el magát. Nápolyból érkezett tudósítások szerint a nápolyi király hallása csakugyan megjött, mindenben engedett, a gépészekért kívánt kárpótlást megadta, a „Cagliari“-hajót, legénységével együtt, Lyons tengerenagy rendelkezése alá bocsátotta és — mi egy „európai“ kérdéssel szegényebbé lettünk.

— Az angol alsóház jun. 12-ki ülésében kérdést tőnek a kormányhoz a francia hadkészületek iránt, s Disraeli gunyolta a háború miatt töprengőket, a midőn Franciaország Angliával szívbéli egyetértésben működik együtt az európai béke fenntartásáért. Jelenté azt is, hogy Nápoly az angol-szárd követeléseket megadta. Mindez általános tetszéssel lön fogadva. Amerikát illetően is minden jót remél Disraeli, ha csak további összeütkezés nem fordul elő. Bright és több mások megdicsérték a kormány eredményos politikáját. Pakington kijelenti, hogy Anglia minden megtámadás ellen tökéletesen fölfegyverkezett. sat.

— A táviró szerint, a conferentia ne-

gyedik ülése f. hó 10-dikén volt. Hihetőleg erről sem fognak tudni több bizonyosat mint a többi ülésről.

— Raguzából kelt tudósítások szerint a török csapatok f. hó 8-án délen háborítás nélkül Trebinjébe érkeztek. Klobuk a fölkélok által még körül van véve. Danilo hg. a montenegriakat onnan visszahívta, f. hó 6-kán 16 török fogoly, 8 montenegri, s 1 francia által kísértetve, Doaciánál a trebinjei törököknek adatott át.

— Nápolyból, jun. 6-án írják: Hirszerint a Monte-Sarchióban levő politikai foglyoknál igen terhelő levelezés fűződött fel, a legtevékenyebb marseillei muratista ügynökök egyikével.

— Candia, jun. 1. 200 candiai menekült Crámba érkezett. A felkelők panaszaitk Irámba adott be. Hirszerint a kormányzó visszahívott, s a ruméliai beglerbeg által helyettesített.

— Belgrádból, f. hó 7-ről írják, hogy az angol főkonsul Fonblaque ur, déltájban a vársíkon sétálván, egy török katona által megtámadtatott, kövekkel dobott, sőt karddal is nagyon megsebezte. A főkonsul könnyen meg lehetett ismerni, minthogy egyenruhái sapka volt fején. A főkonsul most betegesen fekszik.

Stambulból, jun. 5-én írják: Hirszerint egy a francia sorhajókra vonatkozólag tett kérdés folytán Walewzski gróf kijelenté, miképp a francia kormány semmikadályt sem akar a határszélekeni fölkelés elnyomása végett tett intézkedések elé gördíteni.

NYILT TÉR.

A Kolozsvári Közlöny idei 30-dik számában megjelent rész. zsúrtai tudósításom, némi interpellációra szolgálhat alkalmat; széki egyháziadékok jözan életü t. papjai érdekében, kötelességemnek tartom nyilvánítani, hogy azon tudósításom koránse vonatkozott az egész egyháziadéki t. papságra, a székes italokkal mértékletlen élelét illetőleg. En csak azokat érthetem, s értelem is valósággal, kik ellen merült volt fel gyűlöletünkön oly nemű irasos panasz, minőrl levelemben emlékeztem, s minek valóságáról a rész. zsúrtai jegyzőkönyv is bizonyoságot tesz mellettem.

Szék, június 7. 1858.

Mihály Endre s. k.
széki év. ref. pap.

Bécsi börze. — Junius 11-dikén. Erdélyi urbéri papir 80³/₄. Magyar urbéri papir 81¹/₂. Nemzeti kölcsön 83¹/₄. Arany 7¹/₄. (darabja 4 frt 49⁸/₁₀ kr) Ezüst 4¹/₄.

Felelős a szerkesztésért BERDE ÁRON.

Urbérkárpótlási tőke-utalványozás.

A kolozsvári cs. k. megyei törvényszék utján ápril 13-ról, 1858 Gr Eszterházy Déneznek m.-derzsei, m.-fodorházi, kis-iklodi, onoki, poklostelki, solymköi, szótelki, n.-iklodi b. után 34,618 ft 43¹/₄ kr. — Korda György örökösének, özvegye szül. Kabos Károlynának, Korda Anna Versényi Károlynénak és Györgynek hidalmasi, m.-fodorházi, m.-derzsei, szótelki, solymköi, sz.-péterfalvi, felegregyi, ugniczi, milványi, bányikai birt. után 7816 ft 29 kr. — Paget Jánosnak egerbegyi, podsagai, gyéresi, mikési birt. után 23,705 frt 50¹/₄ kr. — b. Diószegi Antalnak makói b. után 1879 ft 2¹/₄ kr. — Józsa Miklósnak septéri birt. után 359 ft 28³/₄ kr. — Dráveczki Juliánna öz. Somai Lajosnének mint Fosztó Gáborral első házasságából született gyermekei gyámjának réczkeresztúri, pánzeltelcehi, kovácsi birt. után 2260 ft 53 kr. urb. kárp. tőke és járuléka utalványoztatik. A követelések beadandók jul. 2-dikáig. Targyalási nap szept. 7-e délelőtt 9 órakor.

A maros-vásárhelyi cs. k. megyei törvényszék utján apr. 16-ról, 1858. Gergely Elek-

nek d.-szentmártoni birt. után 187 ft 45 kr. — Szentpáli Józsefnek d.-szentmártoni birt. után 309 ft 45 kr. — Miklós Teréz öz. Belényesi Eleknének o-kocsárdi, o-sályi birt. után 494 ft 47 kr. — Horvát Kata Vizinének o-kocsárdi birt. után 331 ft 2³/₄ kr. — Eperjesi Borbára öz. Horvát Sámuelnek o-kocsárdi, bordi birt. után 4272 ft 51 kr. — Simon Mária öz. Csizsér Antalnak egrestői birtoka után 477 ft 18 kr. — nagy-kendi birtoka után 238 ft 47 kr. — Csiki Mósének szépmezői birt. után 36 ft 28 kr. — Kovács Sándornak szamostelki birt. után 331 ft 58 kr. — János Sámuelnek borzasi birt. után 211 ft 28 kr. — öz. Nagy Sándornak szőkefalvi birtoka után 262 ft 58 kr. — Török Ferencnek szénaverősi birt. után 91 ft 38 kr. — id. Reich Károlynak oláh-solymosi birt. után 1076 ft 15 kr. — Barsay Polixéná gr. Lázár Mórénak oláh-solymosi birt. után 300 ft 2 kr. — Lőrinczi Kata öz. Benkő Lászlónak szász-sz.-iváni birt. után 3103 ft 33 kr. urb. kárp. tőke és járuléka utalványoztatik. A követelések beadandók jun. 16-ig. Targyalási nap aug. 16-dika d. e. 9 órakor.

A zilah-megyei cs. k. törv. szék utján márcz. 29-ről, 1858. Gróf Rhédei Klára b. Radák

Istvánnak tasnád-szántói, szilvási, n.-paczali, n.-hajomi, sz.-cehi, győrtelki, a berekszői, tóthfalvi, illyésfalvi birt. után 34,298 ft 11 kr. — Tompa Simon és Kocsis Andrásnak magyar-kezei birt. után 6992 ft 40³/₄ kr. — öz. gr. Teleki Józsefnek megbízottja szül. szerencsi Károlynak, gr. Toroczai Eszter, gr. Bethlen Józsefnek, b. Bruckenthal ihály és Mateolcsi Lászlónak o-kezei, szerendeni birt. után 17,122 ft 47¹/₂ kr. urb. kárp. tőke és járuléka utalványoztatik. A követelések beadandók jun. 24-ig. Targyalási nap aug. 27-ke d. e. 9 órakor.

A dézsi cs. k. megyei törvényszék utján ápril. 27-ről, 1858. Id. gr. Teleki Domokosnak csernafalvi, magurai, kötelemezei, kov.-kapolnoki, butyászi birt. után 48,195 ft 46 kr. — Barsay Polixéná gr. Lázár Mórénak oláh-solymosi birt. után 300 ft 2 kr. — Lőrinczi Kata öz. Benkő Lászlónak szász-sz.-iváni birt. után 3103 ft 33 kr. urb. kárp. tőke és járuléka utalványoztatik. A követelések beadandók jun. 16-ig. Targyalási nap aug. 16-dika d. e. 9 órakor.

zsefnek bezdedi, csáka, vaczki birtoka után 12,661 ft 1¹/₂ kr. — Szebeny Imrénnek románfalvi birt. után 121 ft 4¹/₄ kr. — Pap Márté, Sándor és Istvánnak románfalvi birtoka után 13 ft 7 kr. — Somlyai Jánosnak bujdos, felső-gyekenyesi, sajói, o.-fodorházi, kecsedi birt. után 5485 ft 16 kr. urb. kárp. tőke és járuléka utalványoztatik. A követelések beadandók jun. 24-ig. Targyalási nap szept. 15-ke d. e. 9 órakor.

A kolozsvári cs. k. megyei törvényszék utján ápril 13-ról, 1858. Sz. Gerliczei Eszter Tarcza Györgynek sajo-magyarosi, neczi, harinai birt. után 704 ft 6³/₄ kr. — Vizi Farkasnak m.-bogathi birt. után 142 ft 11¹/₄ kr. — id. gr. Teleki Domokosnak geryeszegi, erdő szengelyi birt. után 17,862 ft 49³/₄ kr. — Csongvay Sámuelnek n.-oklói birt. után 518 ft 26 kr. — Öz. Gyulai Eleknének szül. Csernaton Borbárának sz. mihálytelki, septéri, lompéti birt. után 6971 ft 57¹/₄ kr. — id. gr. Bethlen József örökösének, mező-büdöni birt. után 15827 frt 57 kr. urb. kárp. tőke és járuléka utalványoztatik. A követelések beadandók jul. 2-ig. Targyalási nap szept. 6-ka d. e. 9 órakor.

HIVATALOS HIRDETÉSEK.

(454)

Pályázati hirdetés bábai állomásra.

Az abrudbányai nehezék-pénztárból megalapított 150 ezüst frt évi fizetéssel, s e mellett a praxissal nyereség jövedelemmel járó abrudbányai ürességben jött első bábai-állomás betöltésére pályázat nyitattik.

Az ezen állomás elnyerésért pályázni szándékozik a bábaizsakban levő kiképzettségeket, e szakbani eddigi gyakorlatokat, erkölcsi magok-viseletet, születésük vagy eddigi lakások helyét, végre a magyar- és román nyelvekbeni jártasságukat bizonyító, hiteles okiratokkal ellátott kérvényeiket, ez évi aug. 1-ső napjáig, az abrudbányai nehezék-pénztári bizottmányhoz nyújták be, vagy postán bérmentesen küldjék el.

(455)

(2—3)

Nro. 3437. 1858.

Pályázati hirdetmény.

A kolozsvári városi tanácsnál az ideiglenes levélküldő állomás ürességbe jövén, ezen állomásra, valamint az ennek betöltésével esetleg megváltható ideiglenes igatói és levéltárnoki állomásra, melyhez valamint a levélküldő állomáshoz is évi 400 ezüst frt fizetés van egybekötve, a méltóságos cs. kir. megyehivatal f. évi május 20-ról 430 sz. alatt kelt rendelete követ-

eln. keztében f. évi július 8-kaig ezen pályázat nyitattik

Az ezen állomásokra pályázni kívánók arra utasítatnak, hogy e bel. kérelmüket szabályszerű bélyeggel ellátva az irt határideig az alulírt városi tanácshoz adják be.

Ezen állomások elnyerésére szükséges, hogy a pályázó a magyar és német nyelv alapos tudását bevégzett tanulmányait, valamint eddigi közszolgálatát úgy politikai és erkölcsi fedhetlen magaviseletét tanúsítsa.

A kolozsvári tanácsból jun. 5 én 1858.

MAGÁN HIRDETÉSEK.

Elismerés

Bittner Gyula, gloggnitzi gyógyszerész urnak.

Tisztelt uram!

Egy trattenbach hasznóbérlő leánya, névszerint Tauchner Maria Anna, 20 éves, a mult nyáron ment közben nagyon fölhevülve, hogy hideg vizet talált inni. minek következtében mellfájdalmat és oldalsóizlásokot kapott, ezt nyálka- és vérköpés követte, míg végre oly beteg lön, hogy a halotti szent kenetet fölvetle. Azonban orvosi rendelet következtében az ön schnebergi növény-allopiját használván, már két üvegese bevétele után jelentékeny javulásnak örvendett, s immár isten segédelmével remélheti, hogy az ön schnebergi növény-allopijának használata által egészségét teljesen vissza fogja nyerni.

Szolgálok ez önnek örvendes tudomásul schnebergi növény-allopija különös gyógyerejéről.

A fennebbitket igaz lélekkel és saját kezű Trattenbach, jannár 8-dikán 1857.

Trattenbach egyh. Schropp J. F. Károly s. k. lelkész. Kranichberg közs. előjárósága Wéniger Mátyás s. k. polgármester.

Valódi Schnebergi-Növény-Allop kapható:

Kolozsvárt: Wolff János gyógyszerésznél; Brassóban: Gyertyánffy Tor-dán; Wolff G. gyógyszer. M. Várhelyen: Braun József és társánál Aradon: Phobst F. J.; Temesváron: Kraul János; Lugoson: Arnel József; Verseczen: Carnass J.; Pancsován: Graff W. K. gyógyszer; Kubinyban: Czükawstó Balásnál. Szászváron: Guth Spech.

Az elősorolt bizományos ur. knál kapható a jelesnek elismert dr. Eberhard féle GÖR-VÉLY-NYALAT (Scrophel-Lattwerge), mely sokkal győgyerősebbnek és hathatósabbnak bizonyult be, mint a májölaj, s minden érc- vagy narco-ticus mérgegyagtól ment továbbá a GÖR-VÉLY-SZAPPAN, mely minden növényfűrdőtökéletesen nélkülözhetőt tesz.

(456) (2—3) (461) (1—3)

Bladó jószág.

Kolozsvár, Dézs és Szamosujvár között a választott járásba belezott Recze-Keresztúr helységében egy szép nemesi birtok, mely áll: szántó, kaszáló és szép kiterjedésű erdőkből szabad kézből örök áron eladó. Értekezhetni felőle Kolozsvárt, piacz sor 160 szám alatti gr. Rhé-dey háznál lakó jószág felügyelő Bányai Vitélissal.

Közügyülés.

A m. valkói, kelezeli és k. ujalusi t. birtokos urak tisztelettel fölhatnak f. évi jul. 7-kén d. e. 9 órakor Kolozsvárt a m. b. Jósika Lajos ur önga házában tartandó birtokosi közgyűlésen személyesen megjelenni, vagy magukat meghatalmazottjuk által képviseltetni. — Targyal-lesznek:

1. A kisajátításra felajánlott fűveszek mikint való megváltása.

(450) (3—12)

Szállítmányi Hirdetés.

A cs. k. szab. tiszai vaspálya szállítványozói

HOLLÁNDER TESTVÉREK PESTEN

A. Steinfeld és Feischl Debreczenben és N.-Váradon

ajánljak szolgálataikat, Debreczen és N.-Váradon át Erdély és visszafelé szállítandó javak fölvevére, jó kezelés s főleg kedvező feltételek mellett.

Tárgyalási nap szept. 6-ka d. e. 9 órakor.

N.-Váradon Adler Ign. és Fenyvessy, Zöldfa-utczá, szemben a „Zöldfaház“ czimzett szállódával.

(453)

(2—3)

Sertés eladás.

Gróf Pejácsevich Márk szilágy-szebi jóságában 150 darab fehér mangalicza-fajú két és egy éves sertés eladó. Egyenként, vagy kisebb mennyiségben kaphatók Borsán is hizlalni való kitűnő szép és nagy testű fehér mangalicza és féléver angol ártányok. Értekezhetni lehet az alólírtnál.

Borsa, jun. 6-kán, 1858.

Keményfi József,
jószágigazgató.

(444)

(5—5)

Stein Jánosnál Kolozsvárt és Wittich Józsefnél M.-Vásárhelyt kapható:
Historisch-Genalogisch-Geographischer atlas zur übersicht der Geschichte des Ungarischen Reiches und seiner Nebenländer von J. Bedeus v. Scharberg 1—8. Lieferungen 12 forint helyett csak 5 frt. egyes füzetek ára 1. frt.

(452)

(2—3)

Kiadó jó Zongora keresetlik.
Ertekezhetni Stein J. ur könyvkereskedésében.

(421)

(3—3)

Stein János-nál Kolozsvárt és Wittich József-nél M.-Vásárhelyt kaphatók:

Legujabb és leghasznosabb

MÉHESZ KÖNYV,

több évi tapasztalás után írta Korbuly

János. Ára 12 kr.

Egy mezei gazda élete,

elkerülhetetlenül szükséges olvasó-könyv, a kisebb tehetségű gazdák s főleg a köznép számára, írta Biró Miklós. Ára 1 ft 20 kr.

Milotai Ferencz,

Az erdélyi gazda kézikönyve,

a gazdaságot alaposan tanulni igyekezők számára. Ára csak 1 forint.

Izletes méhtenyésztés

vagy a méhtenyésztésnek új módjáról, a méhkasoknak az idő kívánatahöz alkalmazott új nemeiről, melyből a méhek ösztönlése és megőlése nélkül a mézet sérelem nélkül, az év akármely szakában elvehetni; több évi tapasztalás után közrebocsátotta Szarka Sándor. Ára 1 ft.

Népszerű törvény kalauz a kö-zéletbe vágó legfontosabb új törvényeknek, nevezetesen az urbéri földteher-mentesítési cs. k. nyílt-parancsoknak, a váltószabályoknak, peres ügyeken kívüli jogügyletekbeni eljárás iránti utasításnak, a városi, s síkföldi cseléd rendtartásnak népszerű előadása. Különösen, falusi jegyzők, néptanítók, gazdasági-tisztek, községek és czéhek előjárói, mesteremberek, mezei-gazdák, s minden a törvényekben kevésbé jártas honpolgárok számára, ára kemény táblára kötve 1 ft 20 krp.

A „LUCIFER KISASSZONY“, regény folytatása megjelent Vénus szerelmei cím alatt. Ára 1 ft.

HAZÁNK. Közlemények a nemzeti történetek és honismeret köréből, szerkeszti Török János a magyar academia tagja, 1 nyolcz füzetből álló évi folyamának ára 5 ft.

Dr. HEGEDÜS LAJOS. Irománypéldák a polgári törvénykönyvhez, s az ideiglenes polgári perrendtartáshoz. Ára kemény kötésben 3 ft.

MÉSZÁROS K. Az urbéri hátralékok körüli törvényes eljárás, az 1857 szeptemb. 26-ról kelt cs. k. nyíltparancs, rendeletek szerint. Ára 1 ft.

Pálffy A. az alyai ház, regény. 2 k. ára 2 fr.

Dumas Sándor, Egy galamb története. Ára 48 kr.

Kempelen Riza, újabb beszélei, 2 köt. ára 2 fr.

A TAGOSZTÁLYBAN VALÓ ZAVAROK TISZTÁBA HOZATALÁRÓL, írta Balázs-házy János magy. tud. t. tag. Ára 40 kr.

VEGYTANI KÉPEK A KÖZÉLETBŐL. Johnston nyomán, kiadja Csengery Antal. 2 köt. 3 ft.

(44)

Fris szállítmány!!!

Csász. kir. legfelsőbb szabadalommal és a magas porosz kir. orvosügyi ministerium jóváhagyásával.

BORCHARDT

orvostudornak

GYÓGY-FÜSZERES

NÖVÉNY SZAPPANJA

számos növényi, névszerint fűszeres és áther-olajos anyagon kívül tartalmaz még számos alkatrészeket is, melyek ezen szappan hatályát sajátosságossá és jellemzővé teszik. Az nem csak hogy a bőrt puhán és hajlékonyan tartja, szézált annak kigőzölését szabaddá teszi, hanem vegy-alkatrészei által felszívólag és változtatólag is hat a bőrre, az alhártyázatra és mirigyes létszerekre, s azokat ujitott tevékenységre ingerli. Dr. BORCHARDT növény-szappanja ennél fogva éppen oly jeles szőpítő, mint alkalmas szer az anynyira terhes széplő, pörsedek, fakadékok és más bőrtisztítálatanságoknak gyengéd módon és rövid idő alatti eltávolítására.

A Dr. BORCHARDT-féle Növény-szappan zöld betűkkel nyomott fejér s az itt álló bélyeggel ellátott eredeti pakétácskában árultatik s Kolozsvárt csupán WOLFF J. gyógyszerárában található, és Tordán WOLFF GÁBOR gyógyszerésznél.

(51)

(11—12)

POPP fogorvosnak es. k. kiz. szab.**ANATHERIN-SZÁJVIZ.**

Egyetlen központi-szétküldési letéthyely nagyban s kis részletekben:

Bécs, belváros, goldschmed-utca 604. sz.

Egy üveg ára használati leirattal 1 frt. 20 kr. pp.

Miután ezen, kiváló tekintélyek számos elismerő bizonyítványai által igazolt, a csaknem naponként fokozódó és sokszorosan növekedő háztartási szükségletnél szükségessé vált és megpróbált szájjvíz a magas és legmagasb uraságoktól, mint a fogak és szájrészek épentartására kitűnő óvszerül használatik, valamint a leghirnevesb orvosok által rendeltetik, minden földicséréstől egészen fölmentve érzem magamat.

A t. cz. közönségnek figyelmeztetésül.

Miután mind Bécsben, mind vi-therin szájjvízének már használt gyanánt mint valódi árultatik, és családok, ösztönözöttve érzem magamat, hogy minden üvegcsének mottó bélyeg látható, jól beárva merülendő esetről szíves értesí-

déken utánzott rossz szájjvíz, Ana-üres üvegekben, az általam készített így az illető vásárlók kellemetlenül gamat a t. cz. közönséget figyel-olomdugaszzal, melyen az idenyokell lennie, ellenkező esetben a föl-tést kérek.

Popp J. G.**NÖVÉNY-FOGPORA**

anynyira tisztítja a fogakat, hogy ennek naponkénti használata által nemcsak a rendesen anynyira alkalmatlan fogok eltávolítatik, hanem a fogak fehérsége és finom-sága mindig növekedik.

Bizományosok:

Kolozsvárt: Wolff J. gyógyszerész. Szebenben: Zóhrer Ferencz. J. Brassóban: Kim, Klockner és Hoffmann J. Szászvároson: Leonhard F. J. M. Vásárhelyt: Fogarasy D. Medgyes: Orendi F. J. Segesvárt: Misselbacher B. J. Károlytevért: Megay F. Beszterczen: Dietrich és Fleischer. K. Vásárhelyen: Kléber, gyógyszerész. Erzsébetvároson: Schmidt F. Thordán; Wolff G. gyógyszerész. Balázs-falván: Kovrig Tivadar.

Valòdi stiriai fűnedv, meibetegek számára.

Kapható Kolozsvárt Kozák Eduárdnál.

E valódi stiriai növénynedv egyedül készítője, gráci gyógyszerész Purgleitner J. figyelmezteti a t. cz. közönséget, hogy azt ne tévesse össze, a kereskedésben ugyanazon név alatt előjövő más gyártmányokkal.

E valódi stiriai fűnedvet árulják fehér üvegből készült palackokban, melyek felül kúposan vékonyulnak és önkupakkal vannak gondosan bedugaszolva. Mind az üvegen, mind pedig a kupakon rajta van a bélyeg: „Apotheke zum Hirschen in Gratz“ és e betűk „JPA“, azon kívül az üvegre ragasztott jegyen a készítő neve van aláírva.

Purgleitner József, készítő.

Raktáram Kolozsvárt, KOZÁK EDUÁRD „Katona“ című fűszerkereskedésben.

(105)

 Cs. k. legf. szabadalommal, s a porosz és bajor k. legf. jóváhagyással.

1856-ki tavaszi növényekből.

Dr. BORCHARDT NÖVÉNY-SZAPPANJA.

A Dr. Borchardt cs. kir. legf. szabadalm. növény-szappanja tiszteletre méltó orvosok és magán személyek hiteles s dicsőítő bizonyítványai szerint, a legjobbnak s leghatásosabbnak van elismerve, s minden ilyenmű jelenleg létező gyártmányokat — eddig utol nem ért — jellemző és sajátossága hatása által elvitázhatalanul sokkal felülmulja. — Egyszersmind mindennemű FÜRDŐKNEL is nagy sikerrel használható. — Egy kísérlet mindenkit meggyőzően s r Borchardt növény-szappanja használatát mindennapi szükségé teendi.

1/2 pakéta
40 kr. p. p.

Dr. Suin de Boutemard ILLATOS FOG-PASTÁJA.

Dr. Suin de Boutemard-nak megtisztított s tökéletesen alkalmas anyagokból összeszerkesztett illatos fog-pastája elismert célszerűségénél fogva, a fogak s foghús legbiztosb tisztítása- s épentartására, sokkal kellemetesebb módon és gyorsabban tisztítván, mint a sok különféle fog-porok, mindinkább növekvő elismerésre talált a legtagasabb körökben, s mindazok által, kik azt csak egyszer is megkísérlék, minden esetre mindenkor különös előszeretettel fog ismét megvételni.

Egy tégely
növény-hajkenőcs
50 kr. p. p.

Dr. HARTUNG NÖVÉNY-HAJKENŐCSE és CHINAHÉJ-OLAJA.

A Dr. Hartung féle szabadalmazott hajnövesztőszerek megkülönböztetik magokat bebizonyult kitűnő tulajdonságaik s olcsó áruk által; túlhaladnak minden hasonló szereket, mint Macassar-, Lapugyókér-olaj s többi hajolajok és kenőcsök, miután elvitázhatalanul a rationalis hajnövesztőszerek körében biztosabb eredményű ösztetéseket nem lehetnek, mint ezek, úgy hogy mind a két, hatásaikban egymást kölcsönösen kiegészítő Dr. Hartung féle hajnövesztőszerek jó lelkiismerettel ajánlathatnak. Chinahéj-olaja a hajnak fentartásra és szépítésre, és Dr. Hartung növény hajkenőcse a hajnövet ismét előlélesztésére s élénkítésére.

A fentebb elismert. hasznos voltak és szilárdságuk által annyira kedvelteké vált ezek a valódi minőségérti jótállás mellett valamint az alább nevezett városok egyedül helybeli letéteményeseinél, u. m.

Kolozsvárt kapható egyedül Wolf János ur gyógyszerárában, úgy szintén Abrudbányán Ferenczy Mihály, Beszterczén Kelp Fr. és társa és Dietrich és Fleischer, Szászvároson Spech G. gyógyszer. Déván Büchler A., Ebesfalván Schmiedt A., Szébenben Zöhrer F., Brassóban Sterner Fr. és Hoffman József, M. Váshelyt Fogarasi Demeter, Szász-Sebesben Weissörtel Fr., Köhalmomban Milacs Ed. F., Segesvárt Kisselbacher J. B., Székely-Údvárhelyt Kauncz J. A. gyógyszer. Tordán Velics György és Wolff Gábor uraknál

(51)

(3—6)

Stein Jánosnál Kolozsvárt, és Wittich Józsefnél M.-Váshelyt megszerezhető:

WIGAND'S CONVERSATIONS-LEXICON

für alle Staende von einer Gesellschaft deutscher Gelehrten bearbeitet.

Vollständig in 12. Bänden 180 Lieferungen ára : 20 pp. frt

Nyomatott az ev. ref. főtanoda nyomdájában.

Szeszgyár-eladás.

Csiki és Zsigmond kolozsvári külső-magyar-utcai közös szesz-gyárak szerződési ideje a jövő tavasszal kitélik, — gyárukat eladni bárázók — Értekezni lehet a tulajdonosokkal.

(459)

(2—3)

A csász. kir. szabadalmazott

RIUNIONE ADRIATICA DI SICURTA

(Adriai biztosító társaság Triestben)

kilencz és fél millio p. forintnyi kezeskedési alappal biztosít

JÉGKÁROK ELLEN

és pedig a legjutányosabban megállapított díjak mellett, s a teljes és azonnali kármentesítés rendszerén

Továbbá ugyanazon társulat, mint eddig, elvállal biztosításokat tüzeszély ellen, szállítás alatt levő javakra, tőke, életjáradékok, nyugdíj, s nászhozományokra nézve.

Alólírt főügynökségnél minden e részbeni felvilágosítások a legnagyobb készséggel adnak, alaprajzok ingyen szolgáltatnak, s általában a biztosítások a legjutányosabb díjak mellett vételnek fel.

Kolozsvárt, jun. 11-én 1858.

Főügynökség

WOKÁL JANOS,

iroda. főpiacz 8. szm.

Egy eredeti
bepecsételt
pakéta ára
24 kr. p. p.

Ó V Á S.

Miután az itt megnevezett szabadalmazott cikkeknek már évek óta megszálltult jó hírneve majdnem naponként — külföldi utáncsészések s hamisítosok — idez elő: azért sziveskedjenek a bel- s külföldön oly nagy becsben álló cikkek tisztelt fogyasztói szintugy azoknak többször hirdett bepakoltatás módjára, valamint e nevekre is:

Dr. BORCHARDT
(növény-szappan),

Dr. SUIN de BOUTEMARD
(fog-pasta),

Dr. HARTUNG
(Chinahéj-olaj és növény-hajkenőcs),

ugy nemkülömben illető helyi egyedül letéteményesek firmájára — csatlakozások kikerülése végett — pontosan figyelni.

(450)

(3—3)

Hirdetés.

A tordai sósfürdő-társulat részéről ezennel közhírré tetetik; miszerint az idejű fürdőszak f. évi június 1. só napján megnyitvatván, a fürdőt az azzal élni akarók több hideg és meleg fürdőszobákban, vagy szabadban használhatják.

A vendégek számára hat külön szoba áll készen. A társulat gondoskodott a vendégek sz. kése s kényelméről is; mint jó konyha-czukrázat lehetó jutányosságáról, s a fürdőt a városból használni kívánók számára szabályozott ár melletti bérkocsikról.

Tordán, máj. 26-kán 1858.